

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Opolu

DRUGI ETAP EDUKACYJNY

SPECJALNOŚĆ WOKALISTYKA

FORTEPIAN DLA WOKALISTÓW

zajęcia edukacyjne

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Wymagania edukacyjne dla klasy I

Po pierwszym roku nauki uczeń:

- Posiada podstawowe wiadomości dotyczące budowy (wymienia i definiuje poszczególne części fortepianu, zna możliwości brzmieniowe instrumentu, prawidłowo określa klawisze i oktawy w jakich się znajdują),
- Potrafi przyjąć prawidłową postawę przy instrumencie,
- Prawidłowo posługuje się aparatem gry (ułożenie rąk na klawiaturze, pozycje dłoni i palców, swoboda nadgarstka)
- Potrafi prawidłowo wydobywać dźwięki artykulacją portato i legato,
- Prawidłowo odczytuje rytm i znaki chromatyczne,
- Wykonuje utwór z uwzględnieniem prawidłowej aplikatury,
- Posiada podstawowe umiejętności wykonywania dwudźwięków i trójdźwięków portato,
- Posiada podstawowe umiejętności kształtowania frazy,
- Potrafi oddać charakter wykonywanego utworu,
- Posiada umiejętność wykonania utworu z akompaniamentem nauczyciela,
- Potrafi wykonać gamy i trójdźwięki, zgodnie z założeniami programowymi dla kl. I,
- Zna podstawową notację muzyczną w kluczu wiolinowym i basowym,
- Posiada umiejętność gry a'vista prostych utworów osobno każdą ręką w kluczu wiolinowym i basowym,
- Realizuje uwagi nauczyciela podczas samodzielnej pracy.

I semestr

- dla początkujących – 6 dowolnie wybranych utworów

- dla zaawansowanych – 1 para gam, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 2 utwory dowolne, 1 utwór na 4 ręce

II semestr

1 para gam, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 2 utwory dowolne, 1 utwór na 4 ręce

Przesłuchanie uczniów w klasie I jest nieobowiązkowe.

Wymagania edukacyjne dla klasy II

Po drugim roku nauki uczeń potrafi:

- Samodzielnie korygować postawę podczas gry na instrumencie,
- Swobodnie odczytywać notację muzyczną na fortepianie,
- Prawidłowo realizować artykulacje: portato, legato i staccato,
- Płynnie podkładać pierwszy palec,
- Posługiwać się techniką palcową w stopniu podstawowym,
- W podstawowym zakresie różnicować artykulacyjnie i dynamicznie plany obu rąk,
- Dbać o poprawną realizację tekstu,
- Pracować nad kształtowaniem dźwięku i jego jakością,
- Realizować proste ozdobniki,
- Stosować pedał rytmiczny,
- Stosować tempo i dynamikę w umiarkowanym zakresie,
- Posiada umiejętność świadomego wykonania prostej imitacji,
- Dokonywać wstępnej analizy utworu,
- Czytać a'vista utwory z materiału nauczania dla klasy I,
- Posiada umiejętność gry w duecie na cztery ręce utworów zawartych w programie klasy II,
- Rozwija umiejętność opanowania estradowego,
- Wykonać gamy i pasaże, zgodnie z założeniami programowymi dla klasy II,
- Realizuje uwagi nauczyciela podczas samodzielnej pracy.

I semestr

1 para gam, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 2 utwory dowolne, 1 utwór na 4 ręce, praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista

II semestr

1 para gam, 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący, 1 utwór klasyczny, 2 utwory dowolne, 1 utwór na 4 ręce, praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista

Przesłuchanie uczniów klasy II odbywa się w I semestrze.

Uczeń przygotowuje dwa dowolnie wybrane utwory z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy III

Po trzecim roku uczeń:

- Potrafi wykonać z pamięci utwór odpowiadający poziomem trudności wymaganiom programowym kl. III uwzględniając:
  - większą precyzję artykulacji w bardziej zaawansowanych tempach,
  - szerszy zakres problemów metrorytmicznych,
  - szerszy zakres dynamiczny,
  - kontrolę barwy dźwięku i proporcji brzmieniowych w fakturze homofonicznej,
  - dalszą pracę nad niezależnością rąk (ćwiczenia polifoniczne),
  - śpiewność linii melodycznych i prawidłowe zasady frazowania,
  - budowę formalną utworów,
  - prawidłowe zastosowanie pedalizacji (pedał rytmiczny i synkopowany),
- Posiada podstawowe umiejętności różnicowania stylistycznego utworów z różnych epok

- Potrafi prawidłowo odczytywać a'vista tekst muzyczny z programu kl. I każdą ręką osobno następnie - razem,
- Posiada umiejętność wykonywania utworów na cztery ręce i prostych akompaniamentów instrumentalnych i wokalnych,
- Posiada umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów, świadomego zapamiętywania utworu,
- Potrafi wykonać gamy i pasaże zgodnie z założeniami programowymi kl. III z odpowiednią pulsacją,
- Posiada umiejętność transponowania prostych melodii do innych tonacji.

I semestr

1 para gam; 2 etiudy; 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący; 1 utwór klasyczny; 2 utwory dowolne; 1 utwór na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu; praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista

II semestr

1 para gam; 2 etiudy, 1 utwór polifoniczny lub polifonizujący; 1 utwór klasyczny; 2 utwory dowolne; 1 utwór na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu; praktyczne ćwiczenia wspomagające realizację przedmiotów teoretycznych, gra a'vista

Przesłuchanie uczniów klasy III odbywa się w I semestrze - do wykonania dwa dowolnie wybrane utwory z pamięci.

Wymagania edukacyjne dla klasy IV

Po czwartym roku nauki uczeń:

- Potrafi wykonać z pamięci utwór odpowiadający poziomem trudności wymaganiom programowym kl. IV, uwzględniając:
  - większą sprawność techniczną w realizacji przebiegów gamowych, pasażowych, strukturach dwudźwięków i akordów oraz ornamentacji i repetycji,

- jakość dźwięku, szerszy zakres dynamiczny, kształtowanie frazy, świadomość budowy formalnej utworu, precyzyjną pedalizację,
  - konieczność dostosowania brzmienia i wyrazu artystycznego wykonywanych utworów do stylu epoki,
  - prawidłową realizację struktur polirytmicznych,
- Potrafi w prawidłowy sposób odczytać a'vista tekst muzyczny utworów z programu dla kl. II każdą ręką osobno następnie razem,
  - Posiada umiejętność świadomego ćwiczenia i korekty własnych błędów,
  - Posiada umiejętność dobierania akompaniamentu akordowego i figuracyjnego do prostych melodii,
  - Posiada umiejętność współpracy z solistą, realizując spójną interpretację utworu,
  - Potrafi wykonać gamy i pasaże zgodnie z założeniami programowymi kl. IV w tempie szybszym z odpowiednią pulsacją.

Program przesłuchania końcowego:

-gama majorowa lub minorowa

-etiuda

-utwór barokowy lub klasyczny

-utwór zespołowy (na 4 ręce lub na 2 fortepiany albo realizacja akompaniamentu

Kryteria oceniania

Ocenę **celujący** (25 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- posiada umiejętności oraz ilość przerobionego repertuaru znacznie wykraczające poza wymagania edukacyjne danej klasy
- wzorowo realizuje zadania techniczno – wykonawcze prezentowanych utworów
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia
- jego gra posiada wysokie walory artystyczne rzadko osiągane w szkole

Ocenę **bardzo dobry** (21 – 24 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawartych w wymaganiach edukacyjnych danej klasy
- bezbłędnie realizuje zadania techniczno – wykonawcze wykonywanych utworów
- samodzielnie rozwiązuje problemy wykonawcze w nowych utworach
- jego gra jest muzycznie interesująca

Ocenę **dobry** (16 – 20 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- opanował poprawnie wiedzę i umiejętności określone wymaganiami edukacyjnymi danej klasy
- rozumie relacje pomiędzy teoretyczną i praktyczną wiedzą wykonawczą- gra poprawnie technicznie
- rozumie treść wykonywanych utworów

Ocenę **dostateczny** (13 – 15 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje wyraźne braki techniczno – wykonawcze i stylistyczne w wykonywanych utworach
- przejawia niewielkie zdolności muzyczne lub brak pracy
- wykazuje słabe zainteresowanie przedmiotem
- rokuje niewielką nadzieję na dalsze kształcenie muzyczne

Ocenę **dopuszczający** (11 – 12 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- w niewystarczającym zakresie zrealizował wymagania edukacyjne lub realizował program klasy niższej
- realizuje wybrane zadania techniczno – wykonawcze w zakresie, który uniemożliwia poprawne wykonanie utworów
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu lub brak zdolności
- nie rokuje nadziei na dalsze kształcenie

Ocenę **niedostateczny** (0 – 10 pkt) otrzymuje uczeń, który:

- nie zrealizował wymagań edukacyjnych danej klasy
- posiada tak duże braki w zakresie wiedzy i umiejętności, iż dalsze kształcenie nie jest możliwe